

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისარათა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს
საქმეთა მმართველობის გამოცემა

1930 წ. მაისის 17.

№ 4

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისარათა საბჭოს დადგენილებანი.

46. „სამხედრო სამსახურის ინვალიდების და მათი ოჯახებისა, გარდაცვალებულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ სამხედრო მსახურთა ოჯახებისა, მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის კადრებში და მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ტერიტორიალური ნაწილების ცვალებად შედგენილობაში ნამდვილი სამხედრო სამსახურისათვის გაწვეულ პირთა ოჯახებისა და აგრეთვე კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობის გამო შრომის უნარდაკარგულ პირთა ან ამავე პირობებში მარჩენალის დამკარგველ პირთა სახელმწიფო უზრუნველყოფის თაობაზე“ გამოცემული დებულების შეცვლის შესახებ.

47. „საქართველოს სსრ-ის ქალაქებსა და ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში საცხოვრებელი სადგომების ქირის“ თაობაზე გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს დადგენილების დამატების შესახებ.

48. სისხლის სამართლის კოდექსის 14, 31, 39, 44, 48, 49 და 52 მუხ. შეცვლის შესახებ.

49. სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 109¹ მუხ. დამატების შესახებ.

50. გაპროტესტებული თამასუქების გადანდგენების წესის შესახებ.

51. სისხლის სამართლის საპროტესტო კოდექსის მე-4¹ მუხ. რედაქციის შეცვლის შესახებ.

52. სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობათა სავალდებულო დასაბრუნებელი ანაბარების შესახებ.

სახალხო კომისარათა საბჭოს დადგენილებანი.

53. საქართველოს სსრ-ში თევზის მრეწველობისა და თევზის მოშენების სააქციო საზოგადოების („საქართველოს თევზის“) მომწყობი ბიუროსათვის იურიდიული პირის უფლებების მინიჭების შესახებ.

54. ყრილობებისა და თათბირების მოწვევისათვის ნებართვის მიცემის შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება.

46. დადგენილებათა ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

„სამხედრო სამსახურის ინვალიდების და მათი ოჯახებისა, გარდაცვალებულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ სამხედრო მსახურთა ოჯახებისა, მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის კადრებში და მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ტერიტორიალური ნაწილების ცვალებად შედგენილობაში ნამდვილი სამხედრო სამსახურისათვის გაწვეულ პირთა ოჯახებისა და აგრეთვე კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობის გამო შრომის უნარდაკარგულ პირთა ან ამავე პირობებში მარჩენალის დამკარგველ პირთა სახელმწიფო უზრუნველყოფის თაობაზე“ გამოცემული დებულების შეცვლის შესახებ.

კულაკური ძალადობისაგან დაზარალებულ პირთა უზრუნველყოფისათვის სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. „სამხედრო სამსახურის ინვალიდების და მათი ოჯახებისა, გარდაცვალებულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ სამხედრო მსახურთა ოჯახებისა, მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის კადრებში და მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ტერიტორიალური ნაწილების ცვალებად შედგენილობაში ნამდვილი სამხედრო სამსახურისათვის გაწვეულ პირთა ოჯახებისა და აგრეთვე კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობის გამო შრომის უნარდაკარგულ პირთა ან ამავე პირობებში მარჩენალის დამკარგველ პირთა სახელმწიფო უზრუნველყოფის შესახებ“ გამოცემული დებულების სათაური (საქ. სსრ კან. კრ. 1927 წ. მე-9 №-რი, მუხ. 133 და 1929 წ. მე-16 №-რი, მუხ. 170 და 23 №-რი, მუხ. 289) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„დებულება სამხედრო სამსახურის ინვალიდების და მათი ოჯახებისა, გარდაცვალებულ ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულ სამხედრო მსახურთა ოჯახებისა, მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის კადრებში და მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ტერიტორიალური ნაწილების ცვალებად შედგენილობაში ნამდვილი სამხედრო სამსახურისათვის გაწვეულ პირთა ოჯახებისა და აგრეთვე კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობის გამო ან კულაკური ძალადობისაგან შრომის უნარდაკარგულ პირთა ან ამავე პირობებში მარჩენალის დამკარგველ პირთა სახელმწიფო უზრუნველყოფის შესახებ“.

2. აღნიშნული დებულების 1-ლი მუხლის „ე“ პუნქტი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„ე) ის პირნი, რომელთაც დაჰკარგეს შრომის უნარი კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლაში მონაწილეობის გამო ან კულაკური ძალადობისაგან, და აგრეთვე

იმ ოჯახის შრომის უნარმოკლებული წევრნი, რომლის მარჩენალიც დაიღუპა კონტრრევოლუციისა ან კულაკების წინააღმდეგ ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობის გამო“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივნის მაგ. თ. ჟღენტაი.

1930 წ. თებერვლის 4.

ტფილისი—სასახლე.

47. დადგენილება ც.ა.კ. და ს. კ. ს.

„საქართველოს სსრ-ის ქალაქებსა და ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში ხაცხოვრებელი სადგომების ქირის“ თაობაზე გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

„საქართველოს სსრ ქალაქებსა და ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში საცხოვრებელი სადგომების ქირის შესახებ“ გამოცემულ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. სექტემბრის 2-ს დადგენილების მე-9 მუხლს (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-19 №-რი, მუხ. 202) დამატოს შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

შენიშვნა. სახელმწიფო პენსიონერებს შეენარჩუნებათ ყველა ის საბინაო შეღავათი, რაც მათ უკანასკნელი სამსახურის ადგილის მიხედვით ჰქონდათ“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივნის მაგ. თ. ჟღენტაი.

1930 წ. თებერვლის 4.

ტფილისი—სასახლე.

48. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სისხლის სამართლის კოდექსის 14, 31, 39, 44, 49 და 52 მუხ.
 შეცვლის შესახებ.

„სსრკ-ისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის კანონმდებლობის ძირითად საფუძველთა შეცვლისა და შევსების შესახებ“ გამოცემული სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. ოქტომბრის 13-ის დადგენილების (სსრკ კან. კრებული 1929 წ. № 67, მუხ. 627) თანახმად და სრულიად საქართველოს საბჭოთა მეორე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების (საქ. კან. კრებ. 1929 წ. № 1, მუხ. 7) მე-2 მუხლის წესისამებრ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სისხ. სამ. კოდექსის 14, 31 მუხ., 39 მუხლის მე-3 და 4 ნაწ., 44, 48, 49 და 52 მუხ. მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 14. უკეთუ ბრალდებული, სასამართლოს აზრით, საქმის განხილვის დროისათვის, საზოგადოებრივ-საშიშ პიროვნებად არ ჩაითვლება, სასამართლოს უფლება აქვს, განაჩენში სათანადო მოტივების აღნიშვნით, სრულიად არ შეუფარდოს მას სოციალური დაცვის ღონისძიება“.

„მუხ. 31. უფლების აყრა გულისხმობს:

- ა) აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლების ჩამორთმევას;
- ბ) საზოგადოებრივ ორგანიზაციაში საარჩევნო თანამდებობის დაქერის უფლების ჩამორთმევას;
- გ) ამა თუ იმ სახელმწიფოებრივი თანამდებობის უფლების ჩამორთმევას;
- დ) საპატიო წოდების ტარების უფლების ჩამორთმევას;
- ე) მშობლიური უფლების ჩამორთმევას.

უფლების აყრა შეიძლება ხუთ წელზე არა უმეტესი ვადით.

აყრა შეიძლება როგორც ყველა ზემოაღნიშნული უფლებისა ერთად, ისე თვითეულისა ცალ-ცალკე;

უკეთუ უფლების აყრა ერთვის თავისუფლების აღკვეთას, როგორც სოციალური დაცვის დამატებითი ღონისძიება, იგი გასტანს პატიმრობის მთელ დროს და, გარდა ამისა, სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილ ვადასაც;

მშობლიური უფლება შეიძლება ჩამოერთვას მსჯავრდადებულს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ სასამართლო სცნობს, რომ მსჯავრდადებული ბოროტად იყენებს ამ უფლებას“.

„მუხ. 39. (მე-3 და 4 ნაწ.) ქონების კონფისკაციის დროს სახელმწიფო პასუხს არ აგებს იმ ვალისა და ვალდებულებისათვის, რაც ქონებას აწევს, უკეთუ ეს ვალი და ვალდებულება წარმოიშვა მის შემდეგ, რაც საგამომძიებლო სასამართლო ორგანომ მიიღო ღონისძიება ამ ქონების დასაცავად და უკეთუ, ამას-

თანავე, იგი წარმოიშვა დაცვის ღონისძიების მიმღები ორგანოს ნებადართულად.

რაც შეეხება იმ პრეტენზიებს, რომლებიც დამაყოფილებულ უნდა იქნეს კონფისკაციაქმნილი ქონებიდან, სახელმწიფო პასუხს აგებს მხოლოდ აქტივის ფარგლებში, სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 266 და შემდეგ მუხლებში განსაზღვრული რიგით“.

„მუხ. 44. სასამართლომ სოციალური დაცვის ღონისძიების გადაწყვეტი-სათვის უპირველეს ყოვლისა უნდა გამოარკვიოს, რა საზოგადოებრივ საფრთხეს წარმოადგენს დანაშაული და, ამის შემდეგ, კონკრეტული ღონისძიების ამორჩევის დროს, უმძიმეს ღონისძიებას მიიღებს იმ შემთხვევაში:

ა) უკეთუ დანაშაული ჩადენილია ბურჟუაზიის ხელისუფლების აღსადგენად;

ბ) უკეთუ დანაშაული, თუნდაც პირდაპირ საბჭოთა სახელმწიფოს ან მშრომელთა ინტერესების წინააღმდეგ იყოს მიმართული, მაგრამ მან, თავისი ობიექტური შედეგით, შეიძლება ვენება მიაყენოს ამ ინტერესებს;

გ) უკეთუ დანაშაული ჩადენილია ჯგუფისა ან ბანდის მიერ;

დ) უკეთუ დანაშაული ჩადენილია იმ პირის მიერ, ვისაც წინადაც ჩაუდენია რაიმე დანაშაული, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ეს პირი ცნობილია სამართალში არყოფილად (16 მუხ.), ან როდესაც პირველი დანაშაულის ჩადენისა ან ამ დანაშაულისათვის განაჩენის გამოტანის დროიდან განვლო ხანდაზმულობის ვადა (15 მუხ.); ხოლო ამავე დროს, სასამართლოს უფლება აქვს, პირველი დანაშაულის ხასიათის მიხედვით, ეს დანაშაული დამამძიმებელ გარემოებად არ მიიჩნიოს;

ე) უკეთუ დანაშაული ჩადენილია ანგარებით თუ სხვა ქვენა გრძნობით, ან იმ პირის მიმართ, რომელიც ემორჩილება დამნაშავეს ან მის მზრუნველობაზე იმყოფება, ან და თავისი წლოვანებისა თუ სხვა მიზეზით განსაკუთრებულად უმწეო მდგომარეობას განიცდის;

ვ) უკეთუ დანაშაული ჩადენილია განსაკუთრებული სისასტიკით, ძალადობით ან მზაკვრობით“.

„მუხ. 48. უკეთუ სასამართლო ცნობს, რომ საქმის გარემოებათა მიხედვით, მიზანშეწონილი იქნება იმ უმდაბლეს საზღვარზე ნაკლები ღონისძიების შეფარდება, რაც ამა კოდექსის შესაფერ მუხლშია გათვალისწინებული ან სხვა, ისეთ ნაკლებად მძიმე ღონისძიებაზე გადასვლა, რაც ამ მუხლში გათვალისწინებული არ არის, მას შეუძლიან ასეთი შემცირება ან გადასვლა და ეს განაჩენში სათანადოდ უნდა დაასაბუთოს“.

„მუხ. 49. უფლება მსჯავრდადებულის განთავისუფლებისა იმ სოციალური დაცვის ღონისძიებისაგან, რაც მას მიესაჯა საქართველოს სსრ ყველა სასამართლოს, მათ შორის აფხაზეთის სსრ აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოების განაჩენით, სამხედრო ტრიბუნალების განაჩენების გამოკლებით, აგრეთვე კანონით დაწესებული სოციალური დაცვის ღონისძიების დაწევის უფლება ეკუთვნის სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს“.

„მუხ. 52. უკეთუ პირობით მსჯავრდადებული გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში ჩაიდენს ახალ დანაშაულს, სასამართლოს შეუძლიან პირობით გადადებული სოციალური დაცვის ღონისძიება მთლად ან ნაწილობრივ შეუერთოს ახალ საქმისათვის გადაწყვეტილ სოციალური დაცვის ღონისძიებას, ან მსჯავრდადებულს შეუფარდოს მხოლოდ მეორე განაჩენით გადაწყვეტილი სოციალური დაცვის ღონისძიება. პირველ შემთხვევაში, უკეთუ თავისუფლების აღკვეთაა გადაწყვეტილი, მისი ვადა ორივე განაჩენით ერთად არ უნდა აღემატებოდეს ათ წელიწადს, ხოლო, უკეთუ იძულებითი მუშაობაა—ერთ წელიწადს.“

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.
კომიტეტის მდივანის მაგ. თ. ჟღენტი.

1930 წ. თებერვლის 4.
ტფილისი-სასახლე.

49. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 109¹ მუხ. დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მეორე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 ნომრის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-რი, მუხ. 7), სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსს დაემატოს 109¹ მუხ. შემდეგი შინაარსისა:

„მუხ. 109¹. ოქროს მრეწველობისა და აგრეთვე ოქროს შენახვისა და ტრიალისათვის კანონით დადგენილი წესების დარღვევა, უკეთუ იგი არ შეიცავს ამა კოდექსის 108 (1 ნაწ.), 109 და 113 მუხ. გათვალისწინებულ დანაშაულთა ნიშნებს, გამოიწვევს

იძულებით მუშაობას ექვს თვემდე ან ჯარიმას ათას მანეთამდე, ხოლო არა უმეტეს ამა კოდექსის 113 მუხლში აღნიშნული ჯარიმისა“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.
კომიტეტის მდივანის მაგ. თ. ჟღენტი.

1930 წ. თებერვლის 4.
ტფილისი-სასახლე.

50. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

გაპროტესტებული თამასუქებით გადახდევინების წესის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. ფულის გადაუხდელობის გამო გაპროტესტებული თამასუქით გადახდევინება მოხდება, სასამართლო გადაწყვეტილებათა შესრულების წესისამებრ, იმ წარწერათა (აღნიშვნათა) საფუძველზე, რითაც სანოტარო ორგანო აღნიშნავს თამასუქზე ამ თამასუქის პროტესტს (თამასუქის დებულების 12 და 27 მუხ.).

2. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლით განსაზღვრული წესის შესაბამისად საქართველოს სსრ სახელმწიფო ნოტარიატის დებულებაში (კან. კრ. 1928 წ. მე-16 №-რი, მუხ. 57) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

ა) გაუქმდეს 46 მუხ. 1 პუნქ. „ა“ ლიტ.;

ბ) 48 მუხ. 1 პუნქტი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„უკეთეს მოთხოვნა მიქცეულია სახელმწიფო დაწესებულებასა, სახელმწიფო საწარმოსა ან პროფესიონალურ ორგანიზაციაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამგვარი მოთხოვნა დამყარებულია საკრედიტო დაწესებულების ისეთ დოკუმენტზე, რომლითაც დადასტურებულია ფულის გადახდის ვადის გადაცილება, ან საანგარიშო წიგნაკე“.

გ) აღნიშნული დებულების 54 მუხლს დაემატოს შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

„სანოტარო კონტორის წარწერა (აღნიშვნა) თამასუქზე პროტესტის შესახებ ფულის გადაუხდელობის გამო—ისეთი დოკუმენტია, რომლის თანახმადაც შეიძლება მოხდეს გადახდევინება სასამართლოს გადაწყვეტილებათა შესრულების წესისამებრ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ. კომიტეტის მდივნის მაგ. თ. უღენტო.

1930 წ. თებერვლის 4.
 ტფილისი—სასახლე.

51. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-4¹ მუხ. რედაქციის შეცვლის შესახებ.

„სსრკ-ისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების ძირითად საფუძველთა შევსების შესახებ“ გამოცემული სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. ოქტომბრის 13-ის დადგენილების (სსრკ კან. კრ. 1929 წ. № 67, მუხ. 626) თანახმად და სრულიად საქართველოს საბჭოთა მთავრე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების (საქ. სსრ კანონთა კრებული 1924 წ. 1-ლი №-რი, მუხ. 7) მე-2 მუხლის წესისამებრ—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-4¹ მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 4¹. სისხლის სამართლის წესით დევნა შეიძლება მოისპოს პროცესის ყოველ სტადიაში, უკეთეს ჩადენილი ქმედობა, თუნდაც იგი ფორმალურად საზოგადოებრივ-საშიში ქმედობის ნიშნებს შეიცავდეს, მეტად უმნიშვნელოა და მას არავითარი მავნე შედეგი არ მოჰყოლია, ან, კონკრეტულ სოციალურ-პოლიტიკურ ვითარების გამო, არა აქვს და არც შეიძლება ჰქონდეს საზოგადოებრივ-საშიში ხასიათი.“

შენიშვნა 1. ბრალდებულს, რომლის საქმეც მოსპობილია ამა მუხლის ძალით, უვლება აქვს, ორი კვირის განმავლობაში დლიდან მისთვის საქმის მოსპობის გამოცხადებისა, ითხოვოს თავისი საქმის განხილვა.

შენიშვნა 2. კერძო ბრალდების წესით აღძრული საქმის ამა მუხლის ძალით მოსპობა არ შეიძლება“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.

კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრ.

კომიტეტის მდივნის მაგ. **თ. უღვინი.**

1930 წ. თებერვლის 4.

ტფილისი-სასახლე.

52. დადგენილება ც. ა. ქ. და ს. ქ. ს.

სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობათა სავალდებულო დასაბრუნებელი ანაბარების შესახებ.

რათა მოსახლეობამ მონაწილეობა მიიღოს თავისი სახსრით სოფლის მეურნეობის რეკონსტრუქციის ღონისძიებათა განხორციელებაში და რათა ბრძოლა გაეწიოს სოფლის მოსახლეობის იმ შეძლებულ ფენებს, რომლებიც ერიდებიან თავიანთი სახსარის მოთავსებას აღნიშნულ ღონისძიებათა განხორციელების საქმეში, — სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ-ის სახალხო კომისირთა საბჭო — თანახმად ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და ა/კესრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. თებერვლის 5-ის დადგენილებისა „სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობებში კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ შესატანი საპაიო გადასახადის რაოდენობისა და 1929-30 წლის საკრედიტო გეგმის განხორციელებისათვის სახსართა მობილიზაციის შესახებ“ (გამოქვეყნებულია ვაზ. „ზარია ვოსტოკა“-ს 31/2299 №-ში 1930 წ. თებერვლის 6-ს) ადგენენ:

1. უფლება მიეცეს სოფლად მოქალაქეთა საერთო კრებებს (ყრილობებს) გამოიტანონ ხოლმე დადგენილებანი — სათანადო სოფლის ან ერთი სასოფლო საბჭოს სახით გაერთიანებული რამდენიმე სოფლის ყველა საგლეხო მეურნეობის მიერ სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში ვადიანი დასაბრუნებელი ანაბარების სავალდებულო შეტანის შესახებ.

2. საკითხი სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში დასაბრუნებელი ანაბარების სავალდებულო შეტანის დაწესების თაობაზე მოქალაქეთა საერთო კრებებს (ყრილობებს) წარედგინება განსახილველად სასოფლო სასკოებისა, ამ საბჭოებთან არსებული სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო თათბირებისა, ან სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო ამხანაგობების, ან და კოლექტიური მეურნეობების წინადადებით.

შენიშვნა. ვიდრე საკითხი სავალდებულო ანაბარების დაწესების შესახებ განსახილველად მოქალაქეთა საერთო კრებას (ყრილობას) წარედგინებოდეს, იგი დამუშავებულ უნდა იქნეს სასოფლო საბჭოების სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო თათბირზე.

3. სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში დასაბრუნებელი ანაბარების სავალდებულო შეტანის დასაწესებლად საჭიროა, რომ მოქალაქეთა საერთო კრებას (ყრილობას) დაეწეროს უწყებულ სოფლის იმ მოქალაქეთა ნახევარი რიცხვი მაინც, რომელთაც საარჩევნო უფლება აქვთ. მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) დადგენილება აღნიშნული საკითხის შესახებ მიიღება ხმის მარტივი უმეტესობით.

შენიშვნა. უკეთეს საკითხი დასაბრუნებელი ანაბარების სავალდებულო შეტანის დაწესების თაობაზე სწყდება ერთი სასოფლო საბჭოს მიერ გაერთიანებული რამდენიმე სოფლის საგლეხო მეურნეობისათვის, დადგენი-

ლება გამოიტანება ამა მუხლში აღნიშნული წესისამებრ ყველა დანტერესებული სოფლის მოქალაქეთა გაერთიანებულ საერთო კრებაზე (ყრილობაზე) ან თვითეული სოფლის მოქალაქეთა საერთო კრებაზე (ყრილობაზე) ცალკე.

4. მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ,—ამა დადგენილებით გათვალისწინებული წესების დაცვით,—გამოტანილ დადგენილებას—სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში დასაბრუნებელი ანაბარების სავალდებულო შეტანის დაწესების შესახებ—დაამტკიცებს სათანადო სასოფლო საბჭო.

სასოფლო საბჭოს მიერ დამტკიცებული დადგენილება მოქალაქეთა საერთო კრებისა (ყრილობისა) აღნიშნული საკითხის თაობაზე სავალდებულოა სათანადო სოფლის ან ერთი სასოფლო საბჭოს მიერ გაერთიანებული რამდენიმე სოფლის ყველა საგლეხო მეურნეობისათვის.

5. საჩივარი სასოფლო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) დადგენილებაზე სავალდებულო ანაბარების შესახებ და სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში შესატანი ანაბარების არასწორი განაწილების თაობაზე (მუხ. 6) შეიტანება სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში სამი დღის ვადაზე სასოფლო საბჭოს მიერ სათანადო დადგენილების დამტკიცების დღიდან.

საჩივრის შეტანა დადგენილების აღსრულებას ვერ შეაჩერებს.

6. სავალდებულო ანაბარის რაოდენობას თვითეული მეურნეობისათვის განსაზღვრავს მოქალაქეთა საერთო კრება (ყრილობა) პროგრესიობის პრინციპზე—მეურნეობის ძალოვნების მიხედვით. სავალდებულო ანაბარების რაოდენობა დამკვიცდება ამა დადგენილების მე-4 მუხლით გათვალისწინებული წესისამებრ.

იმ მეურნეობას, რომელიც დაბეგრული არ არის ერთიან სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით ან დაბეგრილია როგორც 150 მანეთამდე შემოსავლის მქონებული, ვერ დაევალება 3 მანეთზე მეტი ანაბარის შეტანა; იმ მეურნეობას, რომელიც დაბეგრილია როგორც 150 მანეთიდან 300 მანეთამდე შემოსავლის მქონებული,—დაევალება ანაბარი არ უმეტეს 6 მანეთისა; იმ მეურნეობას, რომელიც დაბეგრილია როგორც 300 მან-დან 500 მანეთამდე შემოსავლის მქონებული,—დაევალება ანაბარი არა უმეტეს 15 მანეთისა; იმ მეურნეობას, რომელიც დაბეგრილია როგორც 500 მან-დან 1.000 მან-დე შემოსავლის მქონებული,—დაევალება ანაბარი არა უმეტეს 50 მანეთისა; იმ მეურნეობას, რომელიც დაბეგრილია, როგორც 1.000 მანეთზე მეტი შემოსავლის მქონებული,—დაევალება ანაბარი არა უმეტეს 300 მანეთისა.

ინდივიდუალური წესით დაბეგრილ მეურნეობათათვის სავალდებულო ანაბარების რაოდენობა უნდა აღემატებოდეს არა ნაკლებ, ვიდრე ერთი ორად იმ სავალდებულო ანაბარების თანხებს, რაც დაწესებულ იქნება შემოსავლის კვალობაზე არაინდივიდუალური წესით დაბეგრილ მეურნეობათათვის.

უღარიბესი საგლეხო მეურნეობანი განთავისუფლებიან სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობაში სავალდებულო ანაბარების შეტანისაგან.

7. კოლექტიური მეურნეობის წევრთათვის სავალდებულო ანაბარის რაოდენობა განისაზღვრება კოლექტიური მეურნეობის წევრთა საერთო კრების დადგენილებით.

იმ კოლექტიური მეურნეობის წევრთათვის, რომელშიაც საწარმოო საშუალებანი სრულიად არ არის განსაზოგადოებული, სავალდებულო ანაბარების რაოდენობა განისაზღვრება მათი როგორც არაგანსაზოგადოებული ქონების შემოსავლისა, ისე კოლექტიურ მეურნეობაში მონაწილეობით მიღებული შემოსავლის საერთო თანხის შესაბამისად, ამა დადგენილების მე-6 მუხლში განსაზღვრული ნორმების მიხედვით (მე-2 ნაწილი).

8. ის მეურნეობანი, რომელიც მოვალენი არიან შეიტანონ სავალდებულო ანაბარები, თავიანთ ხვედრ თანხებს შეიტანენ მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ დადგენილ ვადებზე, ხოლო ყოველ შემთხვევაში:

ა) ის მეურნეობა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრილია როგორც 300 მანეთამდე შემოსავლის მქონებელი და აგრეთვე კოლექტიური მეურნეობის წევრი: 50%-ს არა უგვიანეს 15 დღისა მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ დადგენილების გამოტანის დღიდან, ხოლო დანარჩენ 50%-ს არა უგვიანეს ერთი თვისა იმავე ვადიდან;

ბ) ის მეურნეობა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრილია როგორც 300 მან. მეტი შემოსავლის მქონებელი, ინდივიდუალური წესით დაბეგრილთა გარდა, სრულად 15 დღის განმავლობაში მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ დადგენილების გამოტანის დღიდან;

გ) ის მეურნეობა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრილია ინდივიდუალური წესით, — სრულად 10 დღის განმავლობაში მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ დადგენილების გამოტანის დღიდან.

9. სავალდებულო ანაბარზე გაიცემა პროცენტი ისეთი რაოდენობით, რასაც დააწესებს სათანადო სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობის წევრთა საერთო კრება, ხოლო ყოველ შემთხვევაში, ამა უმეტეს 6%-სა წლიურად.

10. სავალდებულო ანაბარი არ უნდა დაებრუნოს მეანაბარეს მოქალაქეთა საერთო კრების (ყრილობის) მიერ დაწესებულ ვადაზე ადრე. ეს ვადა არ შეიძლება იყოს ორ წელიწადზე ნაკლები და ხუთ წელიწადზე მეტი.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნული ვადები ამა თუ იმ სოფლის ან ერთი სასოფლო საბჭოს მიერ გაერთიანებული რამდენიმე სოფლის მეურნეობათა ცალკეული კატეგორიებისათვის დაწესდება თანაბრად.

11. სავალდებულო დასაბრუნებელი ანაბარების გადახდევინებისა, შენახვისა, ხარჯვისა და უზრუნველყოფის წესი განისაზღვრება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. თებერვლის 5-ის დადგენილებით დამტკიცებული დებულებით „სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობებში შესატანი სავალდებულო ანაბარების შესახებ“ იმ პირობით, რომ სავალდებულო დასაბრუნებელი ანაბარების სახით შემოსული თანხები ინახება საქართველოს სსრ-ისა და აფხაზეთის სსრ სასოფლო-სამეურნეო ბანკებში და აქარისტანის ავტონომიური სსრ-ის სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო კავშირში.

12. უკეთუ ანაბარი შეტანილ არ იქნა ამა დადგენილების მე-8 მუხლში აღნიშნულ ვადაზე, სათანადო სასოფლო საბჭოს განკარგულებით შესატანი თანხა გადახდებდა ანაბარ-ვალდებულ მეურნეობას „გადასახადთა გადახდევინების დებულებით“ გათვალისწინებული წესისამებრ.

მეურნეობის მეთაური, რომელიც უარს იტყვის ამა დადგენილებაში აღნიშნული ანაბარების შეტანაზე, მიცემულ უნდა იქნეს პასუხისგებაში საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 61 მუხ. თანახმად (სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. ოქტომბრის 30-ს დადგენილების რედაქციით—საქ. სსრ. კან. კრ. 1929 წ. 22 №-რი, მუხ. 265).

13. საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო ბანკს უფლება აქვს გამოსცეს, საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით, ინსტრუქცია სავალდებულო ანაბარებისაგან თანხების შედგენისა, შენახვისა და დახარჯვის წესის შესახებ.

14. დადგენილება ესე მოქმედობს მთლად საქართველოს სსრ-ისა და მის შედგენილებაში შემავალი აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივნის მაგ. თ. უღენტო.

1930 წ. თებერვლის 16.
ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტ“-ის მე-40 №-ში 1930 წ. თებერვლის 18.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

53. დადგენილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ში თევზის მრეწველობისა და თევზის მოშენების სააქციო საზოგადოების („საქართველოს თევზის“) მომწყობი ბიუროსათვის იურიდიული პირის უფლებების მინიჭების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დროებით, ვიდრე საერთო-საკავშირო კანონმდებლობის წესით დადგენილ იქნებოდეს ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის სადარგო შენაერთების საორგანიზაციო ფორმები, დაეკისროს თევზის მრეწველობის და თევზის მოშენების სააქციო საზოგადოების („საქართველოს თევზის“) მომწყობ ბიუროს შემდეგი ფუნქციების შესრულება:

- ა) საქართველოს სსრ-ში თევზის საჭერი ადგილების ექსპლოატაცია;
ბ) ყოველგვარი თევზისა და თევზეული პროდუქტების დამზადება;
გ) დაჭერილი თევზის პროდუქტების შენახვა, გადამუშავება და უტილიზაცია;

დ) სახელმწიფო მაცივრების გამოყენება;

ე) ყოველგვარი თევზეული პროდუქტების გაყიდვა.

2. ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში აღნიშნული ფუნქციების განსახორციელებლად მიენიჭოს საორგანიზაციო ბიუროს იურიდიული პირის უფლებები, კერძოდ, უფლება— შეიძინოს ქონება, დასდგას ყოველგვარი ხელშეკრულება და გარიგება, მიიღოს კრედიტი სახელმწიფო, საზოგადოებრივი და კოოპერატიული დაწესებულებისა და ორგანიზაციისაგან, იკისროს ვალდებულება თამასუქით, აწარმოოს სასაქონლო და სასესხო ოპერაციები, დაიჭიროოს მუშა-მოსამსახურენი და მიიღოს მიზნობრივ გამოსაყენებლად ყველა ფულადი თანხა, რაც სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტით და საბანკო კრედიტით დანიშნულია თევზის მრეწველობისა და თევზის მოშენების საქმისათვის.

3. მიენიჭოს ზემოაღნიშნულ ბიუროს სახელმწიფო სამრეწველო საწარმოს ყველა უფლება.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მალოზლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველის მაგ. ა. ანთაძე.

1930 წ. თებერვლის 11.

ტფილისი-სახალხო.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტ“-ის მე-50 №-ში 1930 წ. მარტის 12.

54. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. ქ. ს.

ყრილობებისა და თათბირების მოწვევისათვის ნებართვის მიცემის
წესის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

I.

1. საქართველოს სსრ რესპუბლიკანურ სახელმწიფო დაწესებულებებსა და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის სახელმწიფო საწარმოთ, აგრეთვე რესპუბლიკანური მნიშვნელობის კოოპერატიულ ცენტრებს და მსხვილ რესპუბლიკანურ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს ყრილობებისა და თათბირების მოწვევა შეუძლიანთ მარტოოდენ საქართველოს სსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის ნებართვით, რომელიც ყრილობის თუ თათბირის მოწვევის საკითხს განიხილავს მიზანშეწონილობისა და სახსართა მომპირნეობის თვალსაზრისით.

შენიშვნა. უკეთეს ამ მუხლში აღნიშნული დაწესებულება, საწარმო ან ორგანიზაცია განიზრახავს ყრილობის თუ თათბირის მოწვევას განსა-

კუთრებული საზოგადოებრივი ან სამეურნეო მნიშვნელობის მქონე საკითხების გამო, —საამისო ნებართვას გასცემს საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭო სათანადო სახალხო კომისარიატისა და საქართველოს ს.ს.რ. მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის შეთანხმებული წარდგენით.

2. ნებართვას რესპუბლიკანური-ყრილობისა თუ თათბირისათვის, რის მოწვევასაც განიზრახავს კოოპერატიული ან საზოგადოებრივი ორგანიზაცია თავისი წესდების და დებულების თანახმად და აგრეთვე ის კოოპერატიული და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომელიც ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში აღნიშნული არ არის, —გასცემს საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი.

3. იმ ყრილობისა თუ თათბირისათვის, რომლის მოწვევასაც განიზრახავს საქართველოს სსრ ადგილობრივი სახელმწიფო დაწესებულება და ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო საწარმო, აგრეთვე პირველადი კოოპერატიული და ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, ნებართვას გასცემს საოლქო (სამაზრო) ან სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი ან საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმი —კუთვნილებისამებრ.

II.

4. წინადადება მიეცეს აფხაზეთის სსრ და აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ სახალხო კომისარია საბჭოებს და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს გამოსცენ სათანადო დადგენილებანი ამა დადგენილების შესაბამისად; ამასთანავე სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა თავისი დადგენილება დასამტკიცებლად უნდა წარუდგინოს სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს.

III.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს 1926 წ. ნოემბრის 12-ს დადგენილება „უწყებათა და სამეურნეო ორგანიზაციათა მიერ ყრილობებისა, კონფერენციებისა და თათბირების მოწვევის წესის შესახებ“ (კან. კრ. 1926 წლის 6 №-რი, მუხ. 132) გაუქმებულ იქნეს.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიათა

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგ. გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიათა

საბჭოს საქმეთა მმართველის მად. ა. ანთაძე.

1930 წ. თებერვლის 16.

ტფილისი-სასახლე.